

**Elnöki beszámoló a Magyar Higiénikusok Társaságának
XXXVIII. 2007. október 5-7. kongresszusán, Siófokon**

Prof. NAGYMAJTÉNYI LÁSZLÓ
SZTE ÁOK Népegészségtani Intézet, Szeged

Összefoglalás: Az elnöki beszámoló röviden összefoglalja a Magyar Higiénikusok Társaságának a 2004-2007. években történt tevékenységét, melyet az ezen időszakra megválasztott elnökség irányított. Ismerteti az elnökség munkáját, az egyes vándorgyűlések, kongresszusok programját s bemutatja az azokon díjazottakat, hangsúlyozza az MHT Ifjúsági Tagozata megszervezésének jelentőségét, s annak, valamint a Fiala Higiénikusok Fórumainak szerepét a fiatal kollegák aktivitásának növekedésében. Felsorolja a négy év alatt az MHT Fodor, Fenyvessy és Szendei emlékérmével kitüntetetteket. Foglalkozik a Társaság lapja későbbiekben csak elektronikus formában való megjelenítésének okaival. Az évenkénti pénzügyi beszámolók adatai alapján ismerteti az MHT aktuális helyzetét.

Egészségtudomány 52, 12-21, (2008)
Közlésre érkezett: 2008. január 31-én
Elfogadva: 2008. január 31-én

NAGYMAJTÉNYI LÁSZLÓ
6720 szeged, Dóm tér 10
tel: 62-545-119
fax: 62-545-120
e-mail: nml@puhe.szote.u-szeged.hu

Tisztelt Közgyűlés!
Kedves Kollegák!

A Magyar Higiénikusok Társaságát az utóbbi négy évben vezető Elnökség a 2003. szeptember 30-án megtartott vezetőség választó közgyűlésen kapta meg mandátumát, mely a mai napon, az új, hasonló célú közgyűlésen jár le. Ezen időszakról kívánok az Elnökség nevében összefoglaló beszámolót tartani.

Mindenekelőtt utalni kell arra, hogy az évenkénti Vándorgyűlések, illetve a 2005-ös Nemzeti Kongresszus közgyűlésén az Elnökség nevében a Főtitkár Asszony minden alkalommal a megelőző évről tartott tájékoztatót, s az előírások szerinti időpontban – a Fodor-Fenyvessy Emlékülés napjára – összehívott közgyűléseken pedig ismertetésre kerültek az MHT, valamint az Egészségtudomány Alapítvány Kuratóriuma közhasznúsági beszámolóit is. Ennek értelmében Társaságunk azon tagjai, akik ezeken az üléseken rész vettek, megkapták az aktuális eseményekről szóló információkat.

Mivel azonban mai napon letelik négy évre szóló megbízatásunk, mint a Társaság elnöke, átfogó, a teljes időszakra kiterjedő, összefoglaló tájékoztatót kell adnom azon történésekről, melyek ezen időszak alatt belső eseményeinkként, illetve külső kapcsolatainkban lezajlottak.

Az Elnökség évente öt-hét alkalommal tartott ülést, illetve – ha az összejevetel témája úgy kívánta – kibővített elnökségi ülést. Ezek egy részén, a soron következő, aktuális eseményekkel kapcsolatos teendőket tárgyaltuk meg. Ilyenek voltak például, a beérkezett javaslatok alapján, az adott év Fodor, Fenyvessy, valamint Szendei emlékérméinek odaítélésével kapcsolatos megbeszélések és szavazások. Megvitattuk a vándorgyűlések szervezési teendőit, beleértve azok fő témáját, helyét, időpontját; a plenáris előadásokra felkért személyek kiválasztását, a benyújtott előadás- és poszter kivonatok alapján a program összeállítását stb. Több alkalommal volt az összejevetelek témája a Társaság egyes – működési, választási, fegyelmi – szabályzatainak elkészítése, áttekintése, módosítása, melynek eredményeképpen, azok elnyerték végleges formájukat. Évente foglalkoztunk a már említett közhasznúsági beszámolókkal is, s a helyzet diktálta körülmények miatt a Társaság, valamint az MHT Egészségtudomány Kuratóriuma képviselőinek jelenlétében e szervezetek pénzügyi helyzetével.

Bár – mint utaltam rá – tagságunk rendszeresen kapott tájékoztatást a Társaság anyagi helyzetéről, a bevételekről és kiadásokról, ezekről az elmúlt évekre vonatkozóan egy összefoglaló áttekintést kívánok adni (I. táblázat).

I.táblázat A Magyar Higiénikusok Társasága pénzügyi beszámolójának összefoglalása

Table I. The report on the budget parameters of the Society

	2003	2004	2005	2006
<i>Nyitó egyenleg</i>				
Bankszámla	195 077	317 178	282 255	166 406
Lekötött betét bankszámlán	999 403	1 999 403	1 999 403	1 600 000
Pénztár	4 946	30 427	94 319	104 607
Összesen	1 199 426	2 347 008	2 375 977	1 871 013
BEVÉTELEK	2 682 065	1 959 662	3 077 849	2 473 827
KIADÁSOK	1 534 483	1 930 693	3 582 813	3 133 001
<i>Záró egyenleg</i>				
Bankszámla	317 178	282 255	166 406	173 193
Lekötött betét bankszámlán	1 999 403	1 999 403	1 600 000	1 000 000
Pénztár	30 427	94 319	104 607	38 646
Összesen	2 347 008	2 375 977	1 871 013	1 211 839

Az Elnökség, amely megválasztását követően – lényegében a 2003. évet lezáró egyenleg óta – felelős a pénzügyi történésekért, nem tudta a kezdeti állapotot fenntartani, a kiadások, különösen az utóbbi két évben, meghaladták a bevételeket. Az egyik, a bevételeket érintő ok, hogy minden törekvésünk ellenére, minimálisra csökkentek a szponzori támogatások. Ennek a hátterén, azon, hogy szakmai profilunk miatt nem vagyunk a különböző cégek számára jövedelmet hozó partnerek, nem tudtunk, s attól tartok, a jövőben sem lehetséges majd változtatni. A másik ok, hogy kiadásaink egy része elkerülhetetlenül növekedett, annak ellenére, hogy azokat igyekeztünk minimalizálni. Így például a felhívások ellenére több alkalommal nem, pontosabban csak akkor nyújtottunk támogatást a MOTESZ különböző programjaihoz, amennyiben az elkerülhetetlenül szükséges volt. Az elnök a WFPHA éves összejövetelén a Társaság képviselőjében való részvételeit is – melyekre beszámolómban később visszatérek – más forrásokból igyekezett finanszírozni

Ez a helyzet állt azon elnökségi javaslat, s a múlt évi közgyűlés által is elfogadott döntés hátterében, melynek értelmében 2007-től kezdődően az Egészségtudomány csak

elektronikus formában jelenik meg. Sem a Társaság, sem pedig a Kuratórium anyagi helyzete, bevétele nem mutatkozott, mutatkozik elegendőnek a nyomdai költségek finanszírozásához.

A továbbiakban a Társaság által szervezett programokkal kapcsolatban kívánok néhány tényt megemlíteni.

Elnökségünk szervezte ezen időszak, azaz 2004, 2006 és 2007 Vándorgyűléseit, valamint 2005-ben a VIII. Nemzeti Kongresszust.

Mielőtt ezekről bármit is megemlítenék, az Elnökség és egész Társaságunk nevében ismételtelen és hangsúlyozottan szeretnék köszönetet mondani *Torondy* főorvosnőnek és munkatársainak azon évenkénti munkájukért, melynek eredménye képen probléma mentesen, - s ami a korábban említettek alapján lényeges - a lehető legkisebb költséggel, de ideális körülmények között rendeztük meg újra és újra Siófokon kongresszusainkat. Áldozatkészségük nélkül ez nem lett volna megvalósítható.

A kongresszusok fő témájául igyekeztünk aktuális kérdésköröket kiválasztani. Így kerültek sorra a plenáris üléseken például az „Egészséges környezetet gyermekeinknek”, a „Járványügyi, kémiai és élelmiszerbiztonság” stb. témakörök, melyekhez kapcsolódtak azután az előadások, illetve a poszterek. Részletes elemzés nélkül csupán az egyes rendezvényekre felkért, illetve bejelentett előadások, poszterek számát mutatom be a II. táblázaton.

II. táblázat Az egyes rendezvényekre felkért, illetve bejelentett előadások, poszterek száma

Table II. Numbers of the presentations of the Congresses/Conferences

XXXV. Vándorgyűlés – 2004. október 5-7.

Fő téma: Egészséges környezetet gyermekeinknek

Plenáris ülés: 7 előadás

Szekciók: 32 előadás

Poszter bemutató: 26 poszter

VIII. Nemzeti Kongresszus – 2005. október 4-6.

Fő téma: Járványügyi, kémiai és élelmiszerbiztonság

Plenáris ülés: 5 előadás

Szekciók: 50 előadás

Poszter bemutató: 21 poszter

XXXVI. Vándorgyűlés – 2006. október 5-7.

Fő téma: Közegészségügyi biztonság

Plenáris ülés: 4 előadás

Szekciók: 74 előadás

Poszter bemutató: 20 poszter

XXXVII. Vándorgyűlés – 2007. október 5-7.

Fő téma: Aktuális nemzetközi és hazai járvány- és közegészségügyi problémák

Plenáris ülés: 4 előadás

Szekciók: 34 előadás

Poszter bemutató: 18 poszter

A 2006-os Vándorgyűlés kivételével, ahol az előadások nagy száma miatt ez nem volt lehetséges, megszerveztük az összejövetelek továbbképző jellegét, azt, hogy egy szekció lévén, valamennyi résztvevő nem csak a plenáris üléseken elhangzottakat, hanem az összes többi prezentációt is meghallgathatta. A visszajelzések szerint ezt az elképzelésünket a kollegák pozitívan ítélték meg.

Előbb a Fiatal Higiénikusok Fórumán, melyekről még szólni kívánok, majd a Vándorgyűléseken is bevezetésre került a „Legjobb/kiemelkedő előadás”, „Legjobb/kiemelkedő poszter” díj odaítélése, mely inkább szakmai/erkölcsi, mint anyagi sikert jelent. Úgy véltük, hogy a megfelelő autoritással rendelkező és független zsűritagok ítélete alapján elnyert, és a Fodor-Fenyvessy ülésen, a tagság széles köre jelenlétében az érintetteknek átadásra kerülő díjak a Társaság részéről az érintett kollegák szakmai munkájának elismerését jelenti. Az Elnökség, s a Társaság nevében ezúton is gratulálok a díjazottaknak. Reméljük, hogy az új Elnökség ezt a „tradíciót” nem kívánja majd megváltoztatni.

Most engedtessek meg a beszámoló elnöknek némi szubjektivitás. Úgy vélem, a Társaság elmúlt időszakának egyik legfontosabb tényezője volt a Fiatal Higiénikusok Fórumának megszervezése, majd ehhez kapcsolódóan az MHT Ifjúsági Tagozatának létrejövedele. Akik részt vettünk az ebben szerepet vállaló fiatalok szervező munkájának segítésében, majd jelen voltunk meghívott előadóként a fórumok plenáris ülésein, zsűritagként vagy csak résztvevőként a szekciókon, a poszter bemutatókon, érezhettük azt az elismerésre méltó törekvést, mellyel az „új generáció” tagjai törekedtek munkájuk bemutatására. Természetesen még voltak tartalmi és/vagy formai hibák, melyekre igyekeztünk – ki-ki saját beállítottsága szerint – felhívni a figyelmet, s örömmel állapíthattuk meg, hogy azok száma és mértéke az újabb fórumokon egyre kisebb lett. Az is lényeges, hogy az éves kongresszusokra a Fórumok előadói közül meghívott díjazottak és helyezést értek – korrigálva a kifogásolt problémákat – ott is megállták a helyüket. Engedjék meg, hogy a Fórumokra bejelentett prezentációk számát, majd a díjazott kollegák nevét is bemutassam (III. táblázat).

III. táblázat A fiatalok fórumaira bejelentett prezentációk száma**Table III.** Number of presentations of Conferences of Young Hygienics***Fiatal Higiénikusok I. Fóruma – Pécs, 2005, május 20-21.*****Plenáris ülés: 4 előadás****Szekciók: 29 előadás****Poszter bemutató: 9 poszter*****Fiatal Higiénikusok II. Fóruma – Szeged, 2006. május 4-6.*****Plenáris ülés: 6 előadás****Szekciók: 31 előadás****Poszter bemutató: 14 poszter*****Fiatal Higiénikusok III. Fóruma – Sopron, 2007. május 31-június 1.*****Plenáris ülés: 4 előadás****Szekciók: 16 előadás****Poszter bemutató: 7 poszter**

Az MHT Ifjúsági Tagozatának megalakulása jelentheti azt a szervezeti formát, amely összefoghatja a szakma fiatal, bármilyen végzettséggel rendelkező diplomásait. Ideértjük mindazokat, akik még körünkben maradtak, és azokat is, akik korábban e területen dolgoztak, s kényszerű okok – például leépítés, átszervezés -- miatt vagy „önkéntesen” – például magasabb jövedelemért -- elhagyták az intézményeinket. A Tagozatnak és vezetésének mindkét csoportra figyelmet kell fordítania. Az előbbire, hogy számuk – ha lehetséges őket az újabb krízisektől megóvni – a továbbiakban már ne csökkenjen, az utóbbiakra, hogy – bár így „kültaggá” váltak – ne vesszen el velük a kapcsolat, főleg ha megmaradtak a szélesebb értelemben vett higiéné szakterületén. Ők ugyanis, ha a helyzet úgy alakul, talán visszavárhatók, visszacsábíthatók lesznek. Ez nem lesz könnyű feladat sem a Tagozat és vezetősége, sem pedig Társaságunk új Elnöksége számára, nem szabad azonban elfelejteni, hogy ők jelentik a szakma, s ezáltal a Társaság jövőjét.

A szokásos márciusi időpontokban sor került a Fodor-Fenyvessy emlékülésekre, amelyeken – egyhangú, illetve többségi szavazatok alapján – a IV. táblázatban szereplő kollegák kapták meg az emlékérmeket. Az Elnökség egyes években odaítélte a Szendei Ádám emlékérmét is, az azt elnyerteket is feltüntettem a táblázatban. Az Elnökség és Társaságunk nevében mindnyájuknak ismételten gratulációnkat kívánom kifejezni.

IV. táblázat A Fodor, a Fenyvessy és a Szendei Emlékérmeket elnyert kollégák**Table IV.** Name of Colleagues prized by Fodor, Fenyvessy or Szendei Medal

			
2004.	Dr. Farkas Ildikó Dr. Fodré Zsófia	2004.	Dr. Vámos Adrienn Dr. Paller Judit
2005.	Dr. Dura Gyula Dr. Ozoray Kamilla	2005.	Dr. Csohán Ágnes Dr. Groszmann Mária
2006.	Dr. Amberger Erzsébet Dr. Páldy Anna	2006.	Dr. Némedi László Dr. Ócsai Lajos
2007.	Dr. Melles Márta Dr. Schoket Bernadette	2007.	Gyetzvayné dr. Kelemen Erzsébet Dr. Radóczy Marianna
			
	2004.	Dr. Kneffel Pál	
	2005.	Dr. Virágh Zoltán	
	2006.	Dr. Kertai Pál	

Hosszabb előkészítés és többszöri áttekintést követően elkészült és felkerült az internetre a Társaság honlapja is; címét – www.higienikus.hu – az ez évi programfüzetben már feltüntettük, s létezését jeleztem a MOTESZ elnökének, valamint a WFPHA elnökének is. A honlap még nem tekinthető véglegesnek, hiszen fel kell rá kerülnie az új Elnökség névsorának, le kell venni az elfogadott szabályzatok címe alól a „Tervezet” szót, s természetesen a Továbbképzések, Hírek stb. alcímek alá folyamatosan oda kell kerülniük az aktuális információknak. Sajnálatosan hiányos még az Egészségtudomány ez év elejétől elektronikus formában megjelentetni kívánt számai részére felhasználható hely is. Ennek oka, hogy a szerkesztőbizottság törekvése ellenére sem állnak rendelkezésre az ehhez szükséges, közlemények, amelyek mostanra már a három szám anyagát kitennék. A probléma érzékeltetéséhez megemlítem, hogy – bár azonnal megtettük a szóbeli/írásbeli felkéréseket – nem készítették el eddig, többek között, a Fodor és Fenyvessy emlékelőadásokat, s többen a Fiatal Higiénikusok III. Fóruma nyertesek között a publikációikat. Meg kell jegyezni azt is, hogy a tavaly kitüntetettek közt is van olyan, aki még szintén nem írta meg előadását. Ez elnöki, illetve szerkesztőbizottság elnöki véleményem szerint nem egészen ildomos, annak ellenére, hogy feltételezhetően az érintettek igen elfoglaltak, de a díjazásuk óta már sok hónap telt el. Az emlékelőadások anyaga tradicionálisan mindig publikálásra került a lapban. Lehet,

hogy emiatt önkritikusabbnak és erőszakosabbnak kellene lennem/lennünk, de az is tény, hogy sem az Elnökség, sem pedig a Szerkesztőbizottság számára semmilyen, jó értelemben vett presszionáló lehetőség nem áll rendelkezésre.

Felkerült a honlapra a Társaság állásfoglalása a szakterület intézményrendszerét érintő átalakításokról, amelyről – s erről kötelességem beszámolni – komoly viták voltak az elnökségi üléseken. A tavalyi közgyűlésen döntés született az állásfoglalás megírásáról, s azt e vállalók el is készítették. Kellően pozicionált egyénekkal ekkor történt személyes tájékozódásom során ők azon véleményüknek adtak hangot, hogy részint a döntések már véglegesnek tekinthetők, ezért azokban semmilyen változtatás nem várható, részint pedig nem célszerű egy tudományos társaságnak „politikum tartalmú” történésekbe beavatkozni. Egyetértettem, s ma is elfogadom azt, hogy a szakmát érintő, nem célszerűnek tűnő intézkedések ellen tiltakozni kell, egy tudományos társaság azonban megítélésem szerint ennek nem megfelelő szervezete. A honlapra feltett anyagok között, az Állásfoglalás címszó alatt viszont a szöveg teljes terjedelmében, az eredeti megfogalmazásban és dátummal megtalálható.

Röviden utalni kívánok arra, hogy a beszámolási időszakban, azaz a 2004-2007. években, a Társaság képviseletében részt vettem a World Federation of Public Health Associations (WFPHA) évenkénti konferenciáin. Ezeken – a szokásos program részeként – ismertettem Társaságunk előző évi tevékenységét, s részt vettem az aktuális témák megvitatásában. Törekedtem – őszintén szólva kevés sikerrel – arra is, hogy be tudjunk kapcsolódni valamely, profilunkba illő nemzetközi programba is, különösen, ha azt külső pénzeszközökkel szponzorálják. A több éves tapasztalat alapján, sajnos, meg kellett állapítanom, hogy régióink szakmailag pillanatnyilag nem számít érdekesnek, s a főleg harmadik világbeli programok szervezési és részvételi tevékenységeibe való bekapcsolódás – próbálkozásaim ellenére – eléggé reménytelennek bizonyult. A korábbi projektek még folyamatban voltak, az újabbakba való belépés pedig, ahogy érzékelttem, az adott régióban már „bedolgozottak” számára volt lehetséges. Ennek okaként az is feltételezhető – hangsúlyozottan anélkül, hogy a korábbi Elnökség tevékenységével kapcsolatban bármilyen negatív megjegyzést tennék – hogy az üléseken hosszú éveken keresztül észlelt távollét után, ennyi idő talán nem volt elegendő a WFPHA vezetése számára annak elfogadásához, hogy az MHT standard résztvevője lesz majd tevékenységüknek. A részvétel igazolása is feladata kell, hogy legyen az új Elnökségnek.

Utaltam már arra, hogy az ezzel kapcsolatos költségek alig terhelték a Társaság pénzügyeit, tekintettel arra, hogy a 2004. évi utam repülőjegyét a minisztérium fizette, a többi jelenlét kiadásait pedig más forrásokból én biztosítottam.

Az Elnökség esetenként – ez irányú megkeresés alapján – külső személyi ügyekben is állást foglalt. Ilyen volt, például Balázs Péter professzor úrnak a Semmelweis Egyetem Egészségügyi Főiskolai Kara Népegészségügyi Tanszékére történő tanszékvezetői pályázata, illetve Tompa Anna professzor asszonynak, valamint Forrai Judit egyetemi docensnek a Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kara Közegészségügyi Intézetének vezetésére benyújtott pályázata.

Még egy szubjektív tartalommal is rendelkező, objektív teendőre kell kitérnem. Az Elnökség és a tagság nevében a mai közgyűlésen szeretnénk volna Cser Istvánnának több évtizedes, a Társaság érdekében végzett fáradhatatlan munkáját megköszönni. Mindannyiunk személyes ismerőse, segítője volt, a történések háttérében „mindent tudóként” végzett tevékenysége – saját tapasztalataim szerint is – nélkülözhetetlennek mutatkozott. Valamennyiünk nevében szerény ajándékkal és emléklappal kívánunk neki hosszú, békés, jó egészségben eltöltendő nyugdíjas életet. Családi okok miatt az Elnökség mai napra szóló meghívását nem tudta elfogadni, a jövő évi Fodor-Fenyvessy emlékülésre azonban örömmel el fog jönni, ahol ajándékunkat át tudjuk majd neki nyújtani.

Két olyan, hozzám érkezett javaslatot is megemlítek, amellyekkel kapcsolatos döntést már az új Elnökségnek kell meghoznia.

Köteles professzor úr fogalmazta meg azon elképzelést, mely szerint célszerű lenne létrehozni az MHT un. Öregek Tanácsát, melyben azon szenior tagjaink tevékenykedhetnének, akik tapasztalataik és szakmai/személyi kapcsolatrendszerük birtokában elő tudnák segíteni az Elnökség munkáját.

A másik javaslat Amberger főorvosnőtől érkezett. A tőle kaptuk azt az információt, hogy 2009-ben lesz Szendei Ádám születésének 100. évfordulója. Úgy véli, hogy ebből az alkalomból Társaságunknak Szendei dr. születési helyén, a Tolna megyei Dúzs községben, az ottani önkormányzat bevonásával, egykori házuk falára egy megfelelő felirattal és domborművel ellátott emléktáblát illene elhelyezni. Amennyiben a Közgyűlés ezzel egyetért, az új Elnökségnek el kellene kezdeni a végrehajtással kapcsolatos lépéseket.

Az elhangzottakban kívántam összefoglalni Elnökségünknek a 2004-2007. években végzett tevékenységét, amelyről készített beszámolómat ezennel a Közgyűlés elé vitára bocsátom.

Szeged, 2007. október 01.

Prof. Dr. Nagymajtényi László
az MHT elnöke

LÁSZLÓ NAGYMAJTÉNYI
Department of Public Health
Faculty of Medicine University of Szeged
10. Dóm tér 6720 Szeged, Hungary
Phone (+36) 62-545-119
Fax: (+36) 62-545120
E-mail: nml@puhe.szote.u-szeged.hu

The president's report at the 33th Congress of the Hungarian Hygiene Society

Abstract: The president's report briefly summarized the activity of the Hungarian Hygienic Society in the years 2004 to 2007, controlled by the presidium elected for this period. The presidium's work was presented, as well as the programs of the meetings and congresses and the persons awarded. The importance of organizing the Youth Section of the Society was expressed, together with the role of the Section, and the Young Hygienists' Forum events, in enhancing the young colleagues' activity. The names of those awarded with the Fodor, Fenyvessy and Szendey memorial prizes were listed. The reasons of publishing the Society's periodical solely in electronic form in the future were expounded. The current financial situation of the Society was demonstrated on the base of the yearly reports.
